

ייעוד היחידה:

הגברת שקיפות ואמון הציבור בפעילות משרד המשפטים באמצעות העמדת מידע לציבור הן באופן תגובתי על פי דין, הן באופן אקטיבי ושוטף.

תפקיד היחידה

- ניהול מערך הפניות המוגשות לפי חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998, התקנות והנהלים. בהתבסס על החלטת ממשלה מספר 2950 מיום 6.3.2011 בנושא יישום חוק חופש המידע, התשנ"ח-1998: הגברת השקיפות ברשויות ציבוריות.
- ניהול מערך חשיפת תיקי משרד המשפטים לפי חוק הארכיונים, תשט"ו-1955 והתקנות.
- קידום שקיפות וחיזוק אמון הציבור באמצעות קידום וחתירה לפרסום מידע באופן יזום:
  - [דוח התקשרויות רבעוני](#).
  - [תשובות](#) שנמסרו לפי חוק חופש המידע.
  - [דוח שנתי](#) המפרט את פעילות המשרד (מפורסם על פי חוק אחת לשנה).
  - אישור חשיפת תיקים ארכיונים שהופקדו בארכיון המדינה.
  - איתור צרכים וקידום פרסום יזום מותאם לפי יחידה.

החלטות ממשלה נוספות הרלוונטיות לתחום העמדת מידע לציבור:

- החלטת ממשלה מספר 2985 מיום 14.3.11 בדבר שימוש במידע הממשלתי, עיבודו ופיתוחו מחדש על ידי הציבור ולטובת הציבור.
- החלטת ממשלה מספר 4515 מיום 1.4.12, בדבר הצטרפות ישראל לשותפות הבינלאומית לממשל פתוח ומינוי הפורום הישראלי לממשל פתוח.
- החלטת ממשלה מספר 2097 מיום 10.10.14 בדבר הרחבת תחומי פעילות התקשוב הממשלתי, עידוד חדשנות במגזר הציבורי וקידום המיזם הלאומי 'ישראל דיגיטלית'.
- החלטת ממשלה מספר 1933 מיום 30.8.16 בדבר שיפור העברת המידע הממשלתי והנגשת מאגרי מידע ממשלתיים לציבור;

תרשים מבנה ארגוני

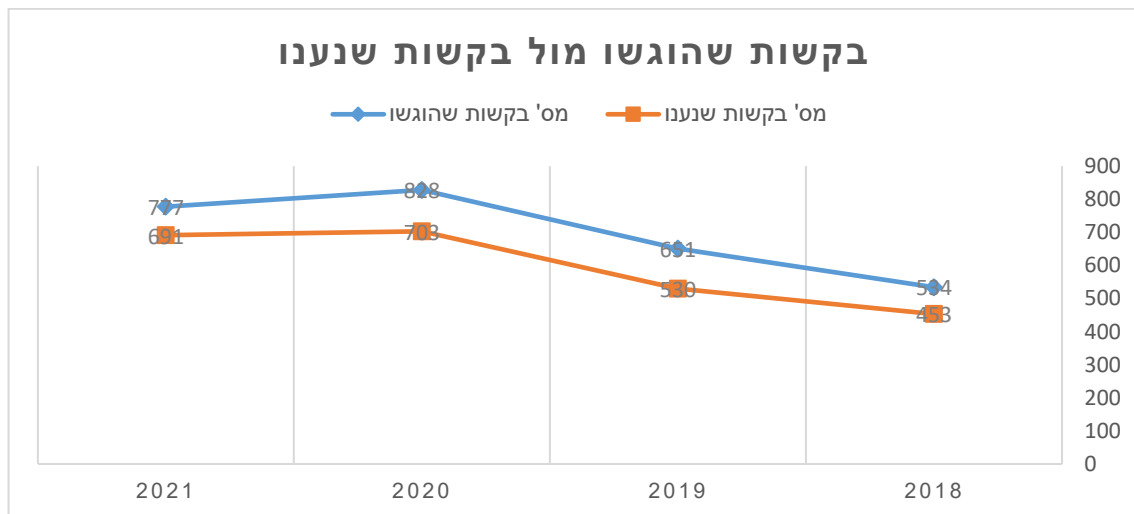

סיכום פעילות היחידה בשנים הקודמות

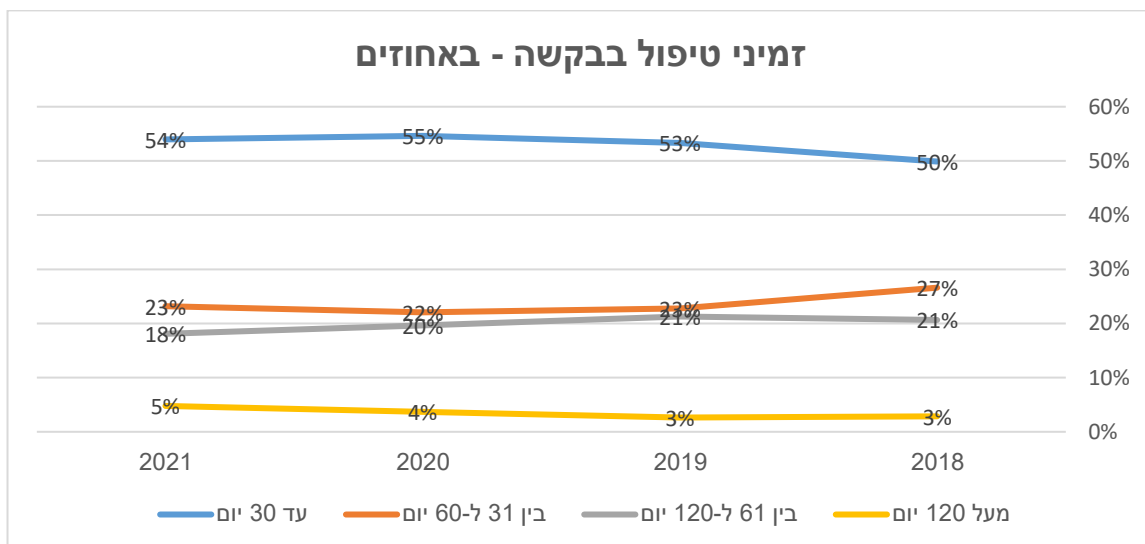
מערך חופש המידע

בשנת 2021 הוגשו אל משרד המשפטים 777 בקשות לפי חוק חופש המידע, מתוכן נענו 691 בקשות. בנוסף, ניתן מענה גם ב-111 בקשות שהטיפול בהן החל בשנת 2020.

השנה לראשונה, נבלמה העלייה העקבית בכמות הבקשות המוגשות בשנים האחרונות. בין השנים 2017 – 2020 גדל מספר הבקשות בממוצע בכ-30% אחוז מידי שנה. בשנת 2021, קטן מספר הבקשות בכ-6%. כך, הפער בין כמות הבקשות שהוגשו לכמות הבקשות שנענו בשנת 2021 קטן מהשנה שחלפה ומבשר על מגמה טובה של התמודדות עם כמות הבקשות הנדרשות לטיפול.

מגמה זו, באה לידי ביטוי גם בקיטון כמות הבקשות שהטיפול בהם טרם הסתיים בתום שנת 2021. זמני הטיפול בבקשות, דומים לשנה שחלפה.

בבחינת עילות הדחייה שנעשה בהן השימוש הרב ביותר במהלך שנת 2021 (הן בנוגע לבקשות שהוגשו בשנת 2020 והן בנוגע לבקשות שהוגשו בשנת 2021) בולט כי עילות הדחייה הטכניות ועילות אי-תחולת החוק הן השכיחות ביותר.

מבחינת זהות הפונים למשרד המשפטים בבקשות חופש מידע, נראה כי בשנת 2021 ירד שיעור הבקשות שהוגשו על ידי אזרחים בכ-10% (293 פניות מאזרחים בשנת 2021 לעומת 328 פניות מאזרחים בשנת 2020) וקטן בשליש מספר הבקשות שהוגשו על ידי סטודנטים וחוקרים אקדמאיים (2021 – 42 פניות, 2020 – 63 פניות, 2019 – 26). ככלל, ניתן לראות שעיקר השימוש בכלי נעשה על ידי אזרחים פרטיים, עורכי דין ועמותות.

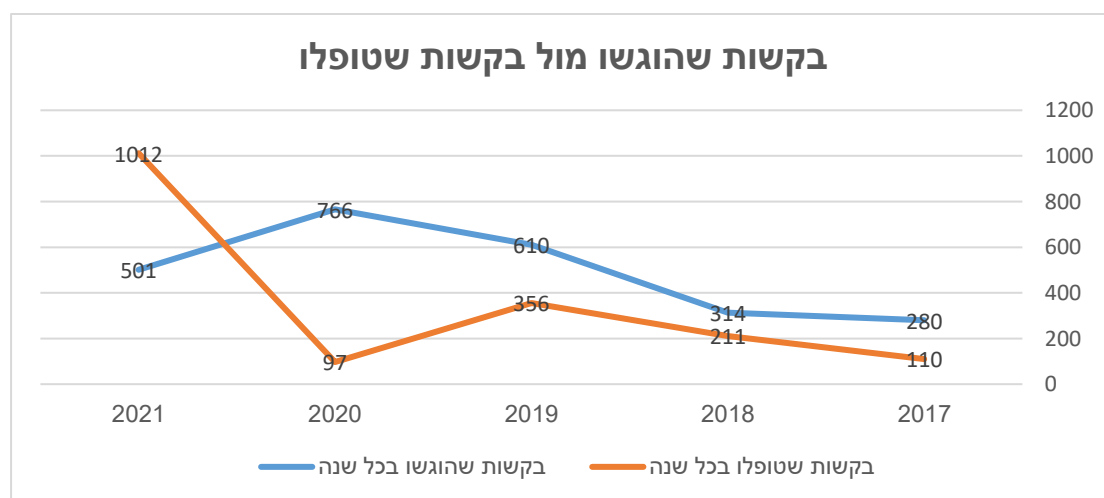
חשוב לציין, שכשליש מכלל הבקשות שהוגשו בשנת 2021 למשרד המשפטים, טופלו באופן מיידי על ידי היחידה להעמדת מידע לציבור על פי ניסיונה ובקיאותה, ללא צורך בקבלת התייחסות מהיחידות המקצועיות. ההחלטות בבקשות אלו עוסקות בעיקר בניתוב הפונה למסלול אחר (רשויות אחרות, מידע שפורסם וכבר זמין לעיון, הפניה להחלטות קודמות, פניות שאינן מתאימות להתברר במסלול חופש מידע וכדומה).

כ-28% מן הבקשות הופנו לקבלת עמדת פרקליטות המדינה, כאשר 24% הופנו בפרט להתייחסות הפרקליטות הפלילית. בדומה לשנים קודמות, אחוז גבוה מהבקשות הוגש גם בתחום עיסוקן של הייעוץ המשפטי לממשלה ורשות התאגידים.

בשנת 2021 הוגשו 3 עתירות מנהליות לפי חוק חופש המידע כנגד החלטת הממונה על העמדת מידע לציבור והסתיימו 3 עתירות נוספות שהוגשו בשנים קודמות: 7 עתירות נמחקו; 6 עתירות נדחו; 4 עתירות עדיין מתבררות. משרד המשפטים חויב בהוצאות בסך של 16,500 שקלים וזוכה בהוצאות בסך של 7,000 שקלים.

מערך חשיפת תיקים ארכיוניים

מאז שנת 2017 אנו צופים עליה בכמות הבקשות שהתבקשו מהציבור לעיין בתיקים ארכיוניים של משרד המשפטים המופקדים בארכיון המדינה. העלייה שנצפתה בשנים האחרונות נבלמה בשנת 2021 עם ירידה משמעותית בכמות הבקשות שהוגשו, כאשר בשנת 2021 הבקשה חשיפתם של 501 תיקים, לעומת 766 בשנת 2020. מחצית מהבקשות שהוגשו בשנת 2021 עסקו בעיון בתיקי אגודות עות'מניות.

עד לשנת 2020, עבודת החשיפה בוצעה בפועל על ידי יועצת חיצונית, גמלאית משרד המשפטים בעלת ניסיון רב וותק בתחום. בשנת 2021 הוקם מערך רחב לחשיפה, במסגרתו גויסו חושפים נוספים לביצוע המלאכה. בזכות מהלך זה, נבדקו 1,012 תיקים שהתבקשו לחשיפה וההחלטה

לגביהם נמסרה לארכיון המדינה. מדובר בהיקף עצום של תיקים שנבדקו, ביחס להיקף הבדיקה הממוצע בשנים האחרונות.

התיקים שאושרו לחשיפה מפורסמים וזמינים לציבור ללא תשלום [באתר ארכיון המדינה](#).

עיקרי תכנית העבודה לשנת 2022

מערך חופש המידע:

1. גיבוש נוהל משרדי בנושא טיפול בבקשות חופש מידע;
2. קיצור משך הזמן הממוצע לטיפול בבקשה - ירידה בממוצע משרדי של 45 יום למתן מענה; גידול אחוז הבקשות הנענות בתוך 30 יום; הקטנת אחוז הבקשות שנענות מעל 60 יום ודורשות הארכת מנכ"ל.

מערך חשיפת תיקים:

1. בדיקה וחשיפה של כ- 300 תיקים, מסווגים ובלתי מסווגים;
2. הוצאה לפועל של שני פרויקטים נקודתיים לחשיפה יזומה;
3. גיבוש נוהל משרדי בנושא חשיפת תיקים ארכיונים.